

Asia: VN/21650/2023

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (Tesi) sijoitusstrategiatyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Business Finland Venture Capital Oy (BFVC) kiittää mahdollisuudesta lausua työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntöön koskien Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (Tesi) sijoitusstrategiatyöryhmän raporttia.

BFVC:n sijoitustoiminta on kohdistunut alkavan vaiheen pääomasijoitusrahastoihin, joiden sijoitustoiminnan painopiste on suomalaisissa siemen- ja käynnistysvaiheen yrityksissä. Tämä lausunto kohdistuu Tesin sijoitusstrategian rahastosijoitustoiminnan linjauksiin vuosille 2025–2029.

Tesin tulevan rahastosijoitustoiminnan tavoitteena tulisi olla oman pääoman ehtoisen rahoituksen monipuolinen tarjonta suomalaisille yrityksille näiden eri kehitysvaiheissa.

Liittyen Tesin strategiaryhmän raportin linjauksiin, BFVC:n näkemyksenä on, että

- Tesin rahastosijoitusten kohdistumisessa tulisi olla joustavuutta ja mahdollisuus sijoittaa laadukkaisiin rahastohakkeisiin niiden strategiasta ja kokoluokasta riippumatta
- julkista ankkurisijoittajaa tarvitaan useammassa kuin vain kahdessa ensimmäisessä rahastosukupolvessa

Kansantalouden positiivisen kehityksen ja elinkeinoelämän uudistumisen näkökulmasta tarkasteltuna julkisten sijoitusten kohdistuminen yksityisten hallinnointiyhtiöiden hallinnoimiin rahastoihin on monella tavalla vaikuttavaa. Vaikuttavuutta lisäävät mm. hallinnointiyhtiön mahdollisuus kerätä merkittäviä määriä varoja rahastoon yksityisiltä sijoittajilta julkisen ankkurisijoituksen vauhdittamana, sijoitustoiminnan tuottohakuisuus ja se, että hallinnointiyhtiön palkitseminen on riippuvainen sijoitustoiminnan tuotosta. Lisäksi hallinnointiyhtiö edistää osaamisellaan kohdeyhtiöiden liiketoiminnan kasvua.

BFVC:n näkemyksen mukaan Tesin sijoitusstrategiassa rahastosijoittamisen volyymeja tulisi kasvattaa tulevina vuosina ja siten mahdollistaa entistä vaikuttavampi välillinen sijoitustoiminta suomalaisiin yrityksiin.

Seuraavassa BFVC:n näkemyksiä Tesin sijoitusstrategian rahastosijoitustoimintaa koskeviin linjauksiin.

”Tesi siirtyy rahastosijoittamisessa uuteen aikakauteen, jossa skaalautuvan vaikuttavuuden rahastosijoituksia kohdistetaan niihin rahastoihin, joilla on kyky kasvaa kokonaan uuteen kansainvälisen tason kokoluokkaan.”

BFVC:n näkemyksen mukaan on hyvä, että Suomessa on pääomasijoitusrahastojen hallinnointiyhtiöitä, joiden hallinnointiliiketoiminnan kasvun ja kansainvälistymisen tavoitteet ovat korkealla rahaston koko huomioiden.

Pääomasijoitusrahaston hallinnointiliiketoiminnan kehitys on pitkäjänteistä. Hallinnointiyhtiöt ansaitsevat sijoittajien ja sijoituskohteiden luottamuksen vuosien pitkäjänteisellä työllä. BFVC:n sijoituskokemukseen perustuen Tesin tulevan rahastosijoitustoiminnan kohdistumisella tulisi olla pidemmän aikavälin tavoite.

BFVC:n kokemukseen perustuva pääsääntö on, että suurempi rahaston koko tarvitsee hankevirtaa laajemmalla maantieteelliseltä alueelta. Tämä voi johtaa kehitykseen, jossa suuremmat suomalaiset rahastot sijoittavat aiempaa vähempään määrään suomalaisia yrityksiä. Nämä rahastot voivat kuitenkin tehdä suuremman sijoituksen yhteen suomalaiseen yritykseen ja tukea siten sen kasvua pidemmällä aikajänteellä.

Huomioitavaa on myös, että suomalainen venture- ja kasvuvaiheen markkina tarvitsee pääomasijoitusrahastoja, joiden pääasiallinen markkina on Suomessa. BFVC:n näkemyksen mukaan Tesin rahastosijoitusten perusteena tulisi tulevaisuudessa olla myös rahaston kädenjälki suomalaisten innovatiivisten yritysten kasvun rahoittamisessa.

Rahastojen merkittävä kokoluokan kasvu vaatii todennäköisesti myös ulkomaisten sijoittajien aiempaa suurempaa osallistumista rahastoihin sijoittajina. BFVC:n kokemuksen mukaan kansainvälisten sijoittajien kiinnostuksen kohteena ovat erityisesti laajemmalla maantieteellisellä alueella merkittäviksi sijoittajiksi kehittyneiden hallinnointiyhtiöiden rahastot. Rahaston hallinnointiyhtiöltä tähän asemaan pääseminen vaatii pitkäjänteistä kehitystä ja vertailukelpoisia tuottoja vähintään 3 - 4 rahastosukupolven verran, mikä tarkoittaa yli 10 vuoden aikajännettä. Tämä huomioiden rahastosijoitusten painopisteen muuttaminen suurempiin rahastoihin tulisi olla vähintään keskipitkän aikavälin tavoite.

”Uusiin rahastoihin sijoitetaan pääsääntöisesti enintään kahden varainkeruukierroksen ajan.”

BFVC:n näkemyksen mukaan julkista ankkurisijoittajaa tarvitaan venture capital -rahastoihin ainakin 3 - 4 ensimmäisen rahastosukupolven ajan.

BFVC:n ja Tesin toimesta Suomeen on tullut merkittävä määrä rahastoja, jotka sijoittavat alkavan vaiheen yrityksiin. Tämän sijoitustoiminnan ansiosta venture capital -rahastojen sijoitukset siemenvaiheen yrityksiin ovat noin kymmenkertaistuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tesin tulee sijoitustoiminnallaan ylläpitää ja edelleen kehittää saavutettua markkinamuutosta sijoituksilla alkavan vaiheen rahastoihin.

BFVC:n näkemyksen mukaan Suomessa ei ole yksityistä tahoa, joka voisi toimia rahaston ankkurisijoittajana tehden tarpeeksi suuren sijoituksen ja käyttämällä henkilöresursseja sijoituksen huolelliseen valmisteluun. Moni yksityinen sijoittaja luottaa julkisen ankkurisijoittajan tekemään laajaan ja laadukkaaseen taustaselvitystyöhön omaa sijoitustaan pohtiessaan. Suomessa ei ole

juurikaan esimerkkejä pääomasijoitusrahastoista, jotka olisivat kyenneet keräämään kolmannen sukupolven rahaston ilman julkista ankkurisijoittajaa. Venture capital -rahastoissa ankkurisijoittajat ovat yleensä rahaston hallinnointiyhtiön kotimaasta.

BFVC:n näkemyksen mukaan tämän linjauksen toteutuminen heikentää suomalaisten venture capital -rahastojen toimintamahdollisuuksia merkittävästi Suomessa ja voi vähentää pääoman tarjontaa suomalaisille startup- ja kasvuyrityksille. Linjaus voi johtaa myös korkeaan vaihtuvuuteen rahaston hallinnoijissa, joka todennäköisesti hidastaa kotimaisen pääomasijoitusmarkkinan ja hallinnointiyhtiöiden kehittymistä, jossa kehityssykliä ovat pitkiä.

Tämä linjaus voi myös tyrehdyttää uusien rahaston hallinnoinnista kiinnostuneiden tiimien tulon markkinaan. Uuden hallinnointiyhtiön perustaminen ja ensimmäisen rahaston kerääminen vie aikaa noin kaksi vuotta. Ilman mahdollista pitkäaikaisen ankkurisijoittajan tukea kynnys aloittaa rahaston hallinnointiliiketoiminta voi muodostua liian suureksi.

”Rahastosijoitukset keskittyvät kotimaisen rahoituksen tarjonnan markkinakapeikkoihin”

BFVC:n näkemyksen mukaan yksi rahoituksen tarjonnan markkinakapeikoista Suomessa on sijoitukset alkaviin yrityksiin. Tesin rahastosijoitustoiminnan kohdistuminen tähän kehitysvaiheeseen sijoitaviin rahastoihin tulisi olla pitkäjänteistä ja ennakoitavaa.

BFVC:n näkemyksen mukaan rahastosijoitusten kohdentumista tulee ajatella kokonaisuutena ja oman pääoman ehtoista riskirahoitusta tulisi olla saatavilla laajasti erilaisille yrityksille. Tämä mahdollistaa sen, että useat yritykset erilaisilla innovaatioilla voivat saada pääomia kansainväliseen kasvuun ja siten edistää kansantalouden positiivista kehitystä.

BFVC:n näkemyksen mukaan suomalaista pääomasijoitusmarkkinaa tulee kehittää huomioiden markkinoilla toimivat erilaiset sijoittajaryhmät. BFVC on tehnyt pitkäjänteisesti yhteissijoituksia suomalaisten bisnesenkeleiden kanssa ja Tesin tulee sijoitustoiminnassaan huomioida myös tämä suomalaisille startupeille merkittävä ja tärkeä sijoittajaryhmä. Tästä hyvänä esimerkkinä on vuodenvaihteessa 2023–2024 aloittanut Kanssasijoitusrahasto, joka tekee yhteissijoituksia bisnesenkeliyndikaattien kanssa. BFVC:n näkemyksen mukaan tämän tyyppisiä tai vastaavia julkisten ja yksityisten sijoittajien yhteisiä uusia toimintamalleja tulisi kehittää ja näiden tulisi olla Tesin mahdollisia sijoituskohteita tulevana vuosina.

Serenius Petri
Business Finland Venture Capital Oy